

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

Utdanningsavdelingen

Høring NOU 2015:2

Å høre til. Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø

Høringsuttalelse fra Buskerud fylkeskommune

NOU Norges offentlig utredninger 2015:2

Å høre til. Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø.

Fylkesutdanningssjefen syns det er positivt at man har fått utredningen "Å høre til. Virkemidler for et trygt psykososialt skolemiljø". Dette er i tråd med det arbeidet fylkeskommunen selv gjør innenfor dette temaet og vil i denne sammenhengen trekke frem at fylkeskommunen hadde landets først mobbeombud.

Fylkesutdanningssjefen slutter seg til hovedbudskapet og innholdet i utredningen om at våre barn og unge skal trives og ha det bra. Ikke bare på skolen, men på alle arenaer og miljøer de beveger seg i. Et trygt psykososialt skolemiljø er helt avgjørende for at alle elever skal føle seg inkludert. Fylkesutdanningssjefen støtter også og ser viktigheten av at samfunnet skal ha en nullvisjon om og nulltoleranse for krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering. Dette er målsettinger som også Buskerud fylkeskommune jobber aktivt med å nå og som vi har med i vårt planarbeid og utvikler videre for å nå disse målsettingene.

Fire perspektiver

Menneskerettighetene som målestokk

Fylkesutdanningssjefen vil spesielt trekke frem det med å realisere menneskerettighetene og prinsippet om barnets beste. Vi har alle et ansvar for å ta avgjørelser som er til barnets beste, i tillegg har barnet rett til å bli hørt. Det å jobbe hele tiden for å nå dette målet støtter vi fullt ut og vi vil følge opp våre skoler i arbeidet med å nå dette målet.

Samfunnet skal ha en nullvisjon om og nulltoleranse for krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering.

Hvis Buskerud fylkeskommune ikke oppfyller nullvisjonene ved våre skoler innebærer det at kravene i opplæringsloven ikke blir oppfylt og at Buskerud fylkeskommune som skoleeier og våre skoler har en lovstridig praksis. Dette står vi bak og det er ikke akseptabelt at vi ikke oppfyller nullvisjonen og vi som skoleeier vil være tydelige på dette budskapet til våre skoler.

Faglig læring og sosial læring hører sammen

Det at god opplæring skaper trygge psykososiale skolemiljøer, som preges av sosial tilhørighet og inkludering mener fylkesutdanningssjefen er en forutsetning. Dette handler om de gode relasjonene mellom elev og lærer.

Inkludering for å høre til

Inkludering er grunnleggende for alle elever og handler om at alle skal høre til. Alle har rett til en opplevelse av sosial tilhørighet. Fylkesutdanningssjefen er enig i dette, men ser også utfordringen i å få dette til. Derfor må vi som skoleeier sammen med alle som jobber med utdanning, og kommunen som har ansvaret for våre elever, sammen benytte det handlingsrommet vi har for å se mulighetene for å få dette til.

Fem utfordringer

Utfordring 1: Rettsikkerhet-elevens rettigheter blir ikke oppfylt

Buskerud fylkeskommune er enig med utvalget i at det er behov for å se på innholdet i elevens rett og de krav som stilles til skoleeiere og skoler for å sikre at elevenes rett oppfylles. Elevene som begynner i videregående opplæring har et ønske om å fullføre sin videregående opplæring. Det å trygge elevenes rettsikkerhet i forhold til dette mener fylkeskommunen er særdeles viktig.

Utfordring 2: Skolekultur – skolekulturen fokuserer for lite på nulltoleranse for krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering

Utvalget påpeker at kravet om nulltoleranse ikke er innarbeidet som en del av skolekulturen ved alle skoler. Buskerud fylkeskommune ser viktigheten av arbeidet som skoleeier og skoleledelsen må gjøre og støtter de tiltakene som er med på å fremme en god skolekultur som understreker voksnes ansvar og tydeliggjør nulltoleranse for krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering.

Utfordring 3: Involvering og samarbeid – elever og foreldre involveres ikke godt nok i skolens arbeid med det psykososiale skolemiljøet.

Foreldrene er de som har det sterkeste ønske om at deres barn – vår elev skal ha et godt psykososialt skolemiljø for å oppnå gode resultater og fullføre videregående opplæring. Derfor er fylkeskommunen enig i at forelderinvolvering er viktig, både for elevenes læring, og for forebygging av mobbing. Fylkeskommunen mener det er mye som kan gjøres for å styrke foreldresamarbeidet på dette området og skape den gode relasjonen med foreldrene.

Utfordring 4: Ansvarliggjøring og systematikk – skoleeierne og skoleledernes kapasitet til å jobbe systematisk og langsiktig med å utvikle skolemiljøet er mangelfull

Buskerud fylkeskommune er enig i betydningen og viktigheten av å jobbe systematisk og målrettet med dette arbeidet. Fylkeskommunen støtter også at man benytter seg av forskningsbasert kompetanse i hvilke metoder som er effektive i skolens arbeid med psykososiale skolemiljøet. Derfor har Buskerud fylkeskommune som skoleeier oppmerksomhet på dette området og iverksatt tiltak for å lykkes i dette arbeidet.

Utfordring 5: Organisering – ansvarsfordeling i støttesystemet er for utydelige

For et varig løft for et trygt psykososialt skolemiljø må det etablerte støttesystemet styrkes, og ansvars- og oppgavefordelingen tydeliggjøres. Dette er viktig for at elevene og foreldrene får lett tilgang til god og rask lavterskelhjelp. Buskerud fylkeskommune er enig i dette og det er en av grunnene til at vi også var det første fylket som ansatte et mobbeombud.

Fem målsettinger for statens arbeid.

Buskerud fylkeskommune støtter de fem målsettingene for statens arbeid.

1. Bedre rettsikkerhet og rettsvern for elevene og en mer effektiv håndtering av opplæringsloven kapittel 9a.
2. Skolekulturer gjennomsyret av nulltoleranse for krenkelser, mobbing diskriminering og trakassering.
3. Bedre involvering og samarbeid med elever og foreldre.
4. Tydeligere ansvarliggjøring av skoleeieren og skolen og økt kapasitet/kompetanse til å arbeide langsiktig og systematisk med skolemiljø, mobbing, diskriminering og trakassering.
5. Et styrket støttesystem med tydelig ansvars- og oppgavefordeling.

Fylkeskommunen vil av disse fem målsettingene særlig trekke frem nummer en og to. Rettsikkerheten og rettsvernet til elevene er særdeles viktig. Dette vil også være avgjørende for å sikre arbeidet med å nå målet om at elever skal ha et trygt og inkluderende skolemiljø. At skolekulturen er gjennomsyret av nulltoleranse for krenkelser, mobbing diskriminering og trakassering er en selvfølge etter vårt skjønn, men fylkesutdanningssjefen vet at det ikke er slik ved alle skoler derfor må dette fokuset være sterkt og tydelig, slik at alle som er i skolen elever og voksne aldri er i tvil om dette.

Utvalgets prioritering av de viktigste tiltakene

Buskerud fylkeskommune støtter disse med uttak av strekpunktetene – Styrket håndheving av opplæringsloven og - «Et lag rundt eleven» med endring av PP-tjenestens mandat, jf strekpunktene under.

- Å legge til rette for en stor statlig satsing på Inkluderende skole.
- Endring av opplæringslovens kapittel 9a.
- Styrket håndheving av opplæringsloven.

Djupedalutvalget foreslår en klageordning som vesentlig skiller seg fra andre klager i elevens hverdag, både i framgangsmåte, innhold og klageorganer. Fylkeskommunen støtter forslaget om at Barneombudet gjøres til klageinstans. Vi mener at dette strømlinjeformer klagemuligheten, og skaper like forutsetninger for alle elever, uavhengig av hvor man bor i landet.

- Målrettet innsats mot krenkelser, mobbing, trakassering og diskriminering.
- Styrking av skoleeierskapet.
- «Et lag rundt eleven»

Fylkeskommunen støtter Djupedalutvalgets ønske om å tydeliggjøre PP-tjenestens mandat for et utvidet ansvar til å følge opp alle elevers psykososiale miljø. Fylkeskommunen mener at dette er en klar styrking av målrettet arbeid med elevene, og er godt i tråd med den satsningen som har vært på PP-tjenesten i Buskerud.

Fylkeskommunen vil uttrykke sin støtte til å styrke skolehelsetjenesten og anbefalingene om nye stillinger i tråd med Helsedirektoratets anbefalinger.

- Det er behov for ny forskning på kunnskapssvake områder.

Fylkeskommunen støtter også betydningen av kompetanseheving for lærere, ledere, PP-rådgivere og andre for å jobbe forebyggende og bidra til et godt læringsmiljø.